

Dreptate pentru văduve - David Willoughby Gooding

Versete călăuzitoare: Luca 2.36-38; 4.25,26; 7.11-17; 18.1-8; 20.45-21.4

Introducere

Luca manifestă un interes remarcabil față de văduve. Întâlnim mai multe văduve pe paginile sale decât în orice altă carte din Noul Testament sau chiar din Vechiul Testament. Ana profetesa; femeia care l-a hrănit pe Ilie în Sarepta; mama din satul Nain care și-a îngropat singurul fiu; femeia care și-a apărat drepturile în parabola văduvei stăruitoare și a judecătorului nedrept - toate acestea erau văduve, iar Luca este singurul evanghelist care le menționează. În același timp, bineînțeles, el menționează și ceea ce consemnează și ceilalți evangheliști, și anume avertismentul Domnului nostru împotriva cărturarilor, deoarece aceștia extorcau bani de la văduve sub pretextul religiozității, și lauda Sa la adresa văduvei care a pus de bunăvoie cei doi bănuți, care reprezentau întregul ei mijloc de trai, în vistieria din Templu.

Impresia generală, pe care o transmite descrierea pe care Luca o face văduvelor sale, nu este atât de mult durerea lor pentru pierderea soțului lor - din acest motiv s-ar putea la fel de bine să fie compătimit și un bărbat care și-a pierdut soția sau un tată care și-a pierdut copilul -, ci mai degrabă trăsătura văduviei, care a impresionat cel mai mult lumea antică: lipsa de ajutor și apărare a văduvei, după ce soțul ei nu mai era. La acea vreme nu existau pensii pentru văduve și nici asistență socială. Mai rău, nu exista nicio profesie potrivită unei văduve, sau cel puțin niciuna care să fie sănătoasă din punct de vedere moral. Dacă nu dispunea de mijloace adecvate, era o problemă constantă pentru ea să obțină măcar necesarul pentru a trăi. Nevoia ei era, bineînțeles, atenuată dacă avea un fiu adult sau alte rude adulte de sex masculin, deoarece aceștia obișnuiau să-și asuma responsabilitatea pentru ea. Dar dacă era „cu adevărat văduvă”, așa cum spune Noul Testament (1 Timotei 5.5), adică dacă nu avea rude de sex masculin care să poată să o întrețină, atunci viața ei era foarte grea.

Chiar și presupunând că avea un venit, o proprietate sau o afacere proprie, ea era adesea victima unor șmecheri și a unor oameni de afaceri fără scrupule, care o jefuiau și o înșelau. Desigur, putea să se adreseze magistratului local pentru protecție și justiție, dar, de prea multe ori, acesta nu se deranja să o ajute sau era chiar plătit de omul de afaceri în cauză și, prin urmare, nu era dispus să facă acest lucru.

Religia îi oferea atunci văduvei mângâiere și cu siguranță această mângâiere nu era de disprețuit. Cei evlavioși și temători de Dumnezeu, mai ales în rândul iudeilor, socoteau ajutorarea văduvelor ca fiind una dintre cele mai importante îndatoriri religioase. Pe de altă parte, administrația, prin intermediul cărturarilor, obișnuia adesea să perceapă taxe pentru Templu și alte taxe religioase, chiar și de la văduvele care nu le puteau plăti.

Per ansamblu, situația văduvelor era grea și absolut ingrată. Nu este surprinzător, prin urmare, că greutatea și lipsa de apărare au împins multe văduve la o mai mare încredere, la o mai mare dependență de Dumnezeu și la o mai serioasă folosire a rugăciunii decât obișnuiesc să facă majoritatea dintre noi. Într-adevăr, atât la iudei cât și la creștini, unele văduve s-au dedicat în întregime unei vieți de rugăciune și, în acest caz, se pare că au fost susținute de comunitate. Profetesa Ana, ne spune Luca, „nu se depărta de templu, slujind noapte și zi cu posturi și cu

rugăciuni”, în timp ce Pavel, atunci când dădea instrucțiuni pentru susținerea financiară a văduvelor (1 Timotei 5.3-10), descrie o „văduvă adevărată” ca fiind una care „și-a pus speranța în Dumnezeu și stăruie noapte și zi în cereri și rugăciuni”.

O conștiință socială

Din aceste ultime observații devine acum clar că interesul precis al lui Luca pentru văduve nu înseamnă că el era singurul dintre primii creștini care avea o conștiință socială. El însuși consemnează că una dintre primele îndatoriri sociale asumate de biserica formată de curând în Ierusalim a fost îngrijirea și susținerea zilnică a văduvelor (Faptele apostolilor 6.1-6). Creștinii moșteniseră această conștiință socială și de la iudaism cu Vechiul Testament al său. Legea din a cincea carte a lui Moise arată o preocupare remarcabil de umană pentru săraci și slabi în general și pentru văduve în special. Când patriarhul Iov afirmă integritatea modului său de viață, el enumeră printre virtuțile sale faptul că nicio văduvă nu a cerut vreodată ajutor de la el și a fost dezamăgită (Iov 31.16). Iar atunci când profeții Vechiului Testament condamnă poporul pentru răutatea sa, ceea ce, cu regret, trebuie s-o facă mult prea des, și dau exemple de cele mai josnice păcate, neglijarea și asuprirea văduvelor se află, în general, în fruntea listei (vezi, de exemplu, Isaia 1.23).

Așadar, grija față de văduve, deși revine tuturor, era considerată de Vechiul Testament ca o datorie specială a conducătorilor și a judecătorilor. Versetul pe care tocmai l-am citat este de fapt o condamnare a guvernului pentru păcatele sale politice și sociale: „Conducătorii tăi sunt răzvrătiți și tovarăși ai hoților; fiecare iubește mita și umblă după răsplătiri. Nu judecă drept pe orfan și cauza văduvei nu ajunge până la ei.”

Iar gravitatea extremă a păcatului lor era amplificată de faptul că în Israel guvernul și sistemul judiciar erau văzute ca reprezentanți ai lui Dumnezeu. Administrarea justiției de către aceștia era văzută ca o reflectare a caracterului lui Dumnezeu și ca o extensie a domniei Sale. Atunci când cartea a cincea a lui Moise, codul lor de legi, vrea să dea câteva exemple de comparare a lor cu Dumnezeu și de incoruptibilitate a domniei Sale, ea citează ca prim exemplu grija lui Dumnezeu pentru văduvă: „Pentru că DOMNUL Dumnezeu vostru este Dumnezeul dumnezeilor și Domnul domnilor, Dumnezeul cel mare, cel tare și cel înfricoșător, care nu privește la înfățișare, nici nu ia mită; care face dreptate orfanului și văduvei” (Deuteronomul 10.17,18). Așadar, atunci când conducătorii și judecătorii din Israel neglijau grija față de văduve și chiar acceptau mită de la cei fără scrupule pentru a le refuza dreptatea văduvelor în instanțele lor, comportamentul lor nu era doar un scandal social, ci și o denaturare blasfematoare a Celui Atotputernic.

Dar haideți să ne oprim aici pentru a ne asigura că înțelegem clar ce vrea să spună Vechiul Testament când vorbește despre faptul că Dumnezeu „face dreptate văduvelor”. Această formulare [*executing the judgement of the widow*] evocă poate în mintea noastră imaginea unei instanțe de judecată înaintea căreia văduva apare ca un acuzat, care trebuie să dea socoteală pentru faptele sale. Dar aceasta ar fi exact opusul a ceea ce înseamnă această expresie. Mai degrabă, înseamnă o instanță înaintea căreia văduva poate apărea ca reclamant pentru a cere dreptate împotriva celor care au înșelat-o și au asuprit-o. Prin urmare, gândul de a apărea înaintea acestui scaun de judecată al justiției divine nu o umple de teamă și tremur, ci de speranță și bucurie. Vestea judecății viitoare nu este o amenințare pentru ea, ci o adevărată evanghelie. Dacă deci Dumnezeu este dispus să intervină și să acționeze în interesul ei, atunci

judicata și executarea ei vor pune capăt suferinței ei și îi vor restabili drepturile și bunurile de care vecinii, comercianții, oamenii de afaceri fără scrupule și poate chiar guvernul au deposedat-o.

Nu este vorba de o răzbunare pe dușmanii ei sau neapărat de dorința de a-i vedea pedepsiți, ci pur și simplu de a-și recupera bunurile sau drepturile sau de a pune capăt asupririi și suferințelor pe care le-a îndurat. Așadar, generații întregi de văduve iudaice au fost încurajate să se consoleze cu credința că Dumnezeu este un Dumnezeu care face dreptate văduvei. Și nu doar văduvele: toți cei cărora erau interesați de dreptate și echitate și care vedeau cum văduvele și alții erau înșelați sau asupriți de cei puternici și fără scrupule și care, totuși, nu aveau ei înșiși puterea de a interveni și de a pune capăt nedreptății, se consolau cu gândul că într-o zi Dumnezeu va interveni.

Judecata, când?

Dar dacă Dumnezeu este un Dumnezeu care face dreptate văduvei și asupritului, când și cum va face aceasta? Evident, nu în fiecare zi a săptămânii. Chiar și profeții, care subliniază cel mai energic faptul că Dumnezeu se îngrijește de văduve, arată clar prin condamnarea asupritorilor că astfel de asupritori erau mult prea obișnuiți în vremea lor și că reușeau să-și desfășoare afacerile nefaste fără o intervenție constantă din partea Celui Atotputernic.

Pentru profeți, intervenția lui Dumnezeu era văzută în două feluri de situații. Primul fel de situații era reprezentat de catastrofe mari în viața poporului. Ezechiel, de exemplu, afirmă că înfrângerea, umilirea și exilul provocate Israelului de către babilonieni au fost judecata lui Dumnezeu asupra poporului, în special asupra liderilor lor politici și religioși pentru asuprirea săracilor și a văduvelor (Ezechiel 22.23-31), iar Zaharia nu numai că este de acord, dar își avertizează poporul că, dacă nu-și învață lecția din acest exil, Dumnezeu va aduce asupra lor o înfrângere și un exil și mai grave.

Celălalt fel de situații a fost venirea lui Mesia. În zilele lui Maleahi, de exemplu, starea de spirit a poporului era de a se îndoii dacă Dumnezeu va interveni vreodată sau dacă va mai interveni: „Unde este Dumnezeul judecării?”, întrebau ei cu cinism. Răspunsul lui Maleahi a fost mai întâi faimoasa sa profeție despre venirea precursorului lui Mesia: „Iată, trimit pe solul Meu și el va pregăti calea înaintea Mea” (Maleahi 3.1) și apoi o altă profeție despre venirea lui Mesia. Însuși pentru a-și curăți poporul: „Și Eu Mă voi apropia de voi la judecată și voi fi un martor grabnic împotriva vrăjitorilor și împotriva adulterilor și împotriva celor care jură fals și împotriva celor care asupresc pe salariat, în plata lui, pe văduvă și pe orfan și pe cei care nedreptățesc pe străin și nu se tem de Mine», zice DOMNUL oștirilor” (Maleahi 3.5).

Astfel, în secolele care au urmat profeției lui Maleahi, cei slabi și văduvele și-au pus credința în venirea lui Mesia. Și nu doar văduvele: poporul în ansamblu, atunci când și-a pierdut independența politică și a fost asuprit de marile puteri ale păgânilor și uneori persecutat pentru credința sa, s-a simțit în cele din urmă ca o văduvă și a așteptat și s-a rugat pentru venirea lui Mesia, ca să-l elibereze de asupritorii săi.

Așadar, nu era lipsit de semnificație faptul că atunci când Maria și Iosif L-au adus pe Domnul nostru la Templu ca bebeluș, profetesa Ana, care le-a vorbit celor din jur despre El, era ea însăși o văduvă:

Luca 2.36-38: Și era o profetesă, Ana, fiica lui Fanuel, din seminția lui Așer (ea era mult înaintată în vârstă și trăise cu soțul ei șapte ani de la fecioria ei, ea însăși fiind văduvă până la optzeci și patru de ani), și nu se depărta de la templu, slujind noapte și zi cu posturi și cu rugăciuni; și ea, suindu-se la templu în același ceas, Îl lăuda pe Domnul și vorbea despre El tuturor acelor care așteptau răscumpărarea în Ierusalim.

În viața ei cunoscuse lipsa de mângâiere a văduviei, iar aceasta o transformase într-o femeie care Îl slujea pe Dumnezeu în mod constant și Îl aștepta. Dar, în timp ce se ruga, gândurile ei nu se îndreptau doar la propriile nevoi: ea „aștepta răscumpărarea în Ierusalim”, venirea lui Mesia pentru a-Și elibera poporul de subjugarea lui de către asupritori. Când L-a recunoscut pe Isus ca fiind Mesia, a vorbit despre El tuturor celor care, ca și ea, așteptau această răscumpărare.

Aproximativ treizeci de ani mai târziu - când Ioan Botezătorul a apărut public, și în care s-a putut vedea că este precursorul pe care îl profetise Maleahi și L-a arătat pe Isus ca fiind Mesia care venise să judece pe poporul Său - speranțele credincioșilor au reînviat: acum, după atâta timp, văduva și asupritul își vor primi în sfârșit ceea ce li se cuvine. Dar Hristos, după cum se pare, le-a spulberat speranțele. Ei se așteptau ca Împărăția lui Dumnezeu să apară imediat și, pentru a le corecta presupunerea greșită, le-a spus o parabolă: „Un om de neam ales a plecat într-o țară îndepărtată, ca să primească o împărăție și să se întoarcă” (Luca 19.11-27). Semnificația era clară: El trebuia să plece mai întâi, și abia după ce Se va întoarce va începe lucrarea de judecată și va aduce dreptate celor oprimați.

De asemenea, El a spus parabola văduvei stăruitoare și a judecătorului nedrept:

Luca 18.1-8: Și le-a spus și o parabolă, ca să le arate că trebuie să se roage neîncetat și să nu obosească, zicând: „Într-o cetate era un judecător care de Dumnezeu nu se temea și pe om nu-l respecta. Și era o văduvă în cetatea aceea, și ea venea la el, spunând: «Răzbună-mă față de împotrivitorul meu!»! Și el n-a vrut pentru un timp, dar după aceea și-a zis în sine: «Chiar dacă de Dumnezeu nu mă tem și pe om nu-l respect, totuși, pentru că văduva aceasta îmi face supărare, îi voi face dreptate, ca să nu mai vină mereu să mă necăjească». Și Domnul a spus: „Auziți ce zice judecătorul nedrept! Și Dumnezeu nu-i va răzbuna pe aleșii Săi, care strigă către El zi și noapte, deși rabdă îndelung pentru ei? Vă spun că le va face dreptate curând. Dar, când va veni Fiul Omului, va găsi El credință pe pământ?”

În timp ce această parabolă îi încuraja pe urmașii Săi cu asigurarea că, în cele din urmă, Dumnezeu va face dreptate aleșilor Săi care strigă la El zi și noapte, ea îi avertiza totodată că Dumnezeu nu va face aceasta imediat, ci va suferi cu răbdare din pricina lor o perioadă lungă de timp, și anume atât de mult timp încât atunci când Fiul Omului Se va întoarce în cele din urmă, oamenii aproape că vor fi renunțat să mai creadă că va exista vreo judecată.

Și nu e de mirare, pentru că aici atingem o problemă care reprezintă cel mai greu test al credinței. Dacă există un Dumnezeu, care are pe inimă dreptatea, de ce permite ca răul să continue nestingherit? Dacă Isus Hristos este cu adevărat Fiul Său, de ce nu a împlinit promisiunea profeților și nu a adus dreptate celor asupriți atunci când a fost aici pe pământ? Noul Testament promite că El va veni din nou și va judeca lumea. Dar au trecut 1900 de ani și promisiunea nu s-a împlinit; și dacă ne oprim poporul iudeu, între timp, în abandonarea văduviei lor, a suferit cele mai îngrozitoare persecuții și opresiuni, adesea din partea celor care se pretindeau a fi urmași ai lui Hristos. Cum putem crede în promisiune?

Un sens moral

Sunt destule probleme aici; să încercăm să dăm câteva răspunsuri. În primul rând, dacă există un Dumnezeu căruia Îi pasă de dreptate, de ce nu intervine atunci când o văduvă este înșelată și nu înlătură înșelătorul ei, mai bine zis, nu înlătură înșelătorul înainte ca acesta să poată comite înșelăciunea? În acest fel, nu ar mai exista păcătoși. Corect, dar nu ar exista nici sfinți. De fapt, nu ar mai exista nici oameni. Diferența dintre o ființă umană și un simplu animal este că o ființă umană nu acționează pur și simplu din instinct: El are un simț moral.

Pentru a dezvolta o adevărată moralitate personală, cuiva trebuie să i se ofere responsabilitate și libertatea de alegere în exercitarea acestei responsabilități. De exemplu, dacă știu că pe masa șefului meu se află 1 000 de euro în cutia de bani de pe masă și că aș putea scăpa cu ușurință dacă i-aș fura, atunci am în față o alegere reală dacă îi fur sau nu și, prin urmare, trebuie să iau o decizie morală. Cu toate acestea, dacă se întâmplă să știu că cutia de bani este conectată la o tensiune mortală, decizia mea de a nu fura nu mai este o decizie morală. Nu mai am de ales în această chestiune. Aș putea fi cel mai mare răufăcător din lume, dar dacă nu vreau să mă sinucid, nu pot nici măcar să ating caseta.

Haideți să extindem aceasta la orice păcat posibil și la fiecare persoană din lume. Dacă am ști că, în momentul în care am făcut ceva greșit sau am adoptat o atitudine greșită, am fi loviți de un fulger al justiției divine și am fi uciși, am putea reuși să ne abținem de la păcat, dar abținerea noastră nu ar însemna că suntem cu adevărat oameni morali. De fapt, nu am fi mai mult decât niște câini pavlovieni.

Încă o dată, dacă vrem să ne dezvoltăm o statură morală, trebuie să ni se dea responsabilitate și să ni se permită să o exercităm. Acum, Dumnezeu iubește copiii, dar El nu se ocupă de educația fiecărui copil în parte. El a dat această responsabilitate părinților și învățătorilor. Dar dacă un părinte sau un învățător ar fi răpus de judecata lui Dumnezeu la prima abatere de la dragostea față de un copil sau dacă ar comite vreun păcat - câți părinți sau învățători ar supraviețui primei săptămâni de școală? Adevărul este că foarte curând nu ar mai exista nici un părinte sau învățător. Și același lucru este valabil și pentru judecători și politicieni, oameni de afaceri, pentru noi toți.

Deoarece așa stau lucrurile, trebuie să ne schimbăm pentru o clipă punctul de vedere. Până acum am vorbit despre văduve și asupritorii lor și, în mod natural, avem tendința de a ne identifica cu văduvele, cu oamenii față de care se comite păcătuirea, mai degrabă decât cu cei care păcătuiesc. Și poate fi adevărat că în viața noastră s-au comis păcate extrem de grave împotriva noastră. Dar atâta timp cât aceasta este perspectiva noastră, ne va fi foarte greu să înțelegem de ce Dumnezeu nu-i judecă pe păcătoși imediat ce păcătuiesc. Dar haideți să ajungem să vedem că nu numai că s-au comis păcate împotriva noastră, ci și că noi înșine am păcătuțit împotriva altora; și, în această măsură, trebuie să ne permitem să ne identificăm cu asupritorii mai degrabă decât cu cei asupriți. Atunci nu vom mai fi atât de interesați să ne întrebăm de ce Dumnezeu nu-i judecă imediat pe asupritori, ci mai degrabă ne vom întreba dacă există vreo mântuire pentru asupritori. Pot fi ei salvați de cruzimea lor, de dorințele rele și de egoismul care îi strică și îi împinge la păcat?

Mântuire pentru asupritori

Răspunsul la această întrebare este „Da”, iar Hristos l-a formulat frumos în predica pe care a ținut-o în sinagoga din Nazaret, cetatea Sa natală (Luca 4.16-30). Există un pasaj din profetul Isaia (Isaia 61.1,2) care sună în felul următor: „Duhul DOMNULUI Dumnezeu este peste Mine, pentru că Domnul M-a uns ca să aduc o veste bună celor blânzi. M-a trimis să leg rănile celor cu inima zdrobită, să vestesc eliberare celor captivi și deschidere a închisorii celor încătușați; să vestesc anul de îndurare al DOMNULUI și ziua răzbunării Dumnezeului nostru”. Aceasta era, desigur, o profeție a ceea ce va face Mesia când va veni, iar la prima vedere părea că planul ei glorios de răscumpărare a celor oprimați se va împlini prin faptul că Mesia va executa judecata lui Dumnezeu asupra asupritorilor.

Hristos a citit, deci, acest pasaj în sinagogă, dar când a ajuns la cuvintele „anul de îndurare al Domnului”, le-a citit și s-a întrerupt fără să citească restul: „ziua răzbunării Dumnezeului nostru”, etc. Apoi a închis cartea și a spus: „Astăzi s-a împlinit Scriptura aceasta pe care ați auzit-o”.

A fost un gest dramatic. El pretindea în mod incontestabil că este Mesia. El pretindea că a venit să îi ajute pe cei oprimați și să elibereze pe cei captivi. Dar El a declarat, de asemenea, în mod explicit, că nu va iniția încă judecata lui Dumnezeu asupra asupritorilor în acest moment. Nu că El nu ar fi crezut deloc în exercitarea judecății! În alte ocazii (Luca 17.22-37; 21.5-36) El a vorbit cu mare seriozitate despre judecata generală care va însoți a doua Sa venire.

Dar la prima Sa venire Hristos era interesat foarte mult atât de eliberarea asupritorilor ca și a celor asupriți. Oameni precum vameșul, fără îndoială, au asuprit și au înșelat văduvele din cartierul lor. Dar au făcut-o pentru că ei înșiși erau conduși în mod servil de poftă și complexe pe care nu le puteau controla. Saul din Tars a incitat oamenii și i-a aruncat în închisori pentru că el însuși era prins în închisoarea înfinit mai rea a intoleranței religioase. Aducerea zilei judecății lui Dumnezeu ar fi ușurat cu siguranță o clasă de prizonieri, dar cealaltă clasă ar fi fost pentru totdeauna dincolo de orice speranță de răscumpărare.

Pe lângă aceasta, odată ce am luat în considerare în mod suficient compasiunea noastră pentru văduve, trebuie să admitem că văduvele însele nu erau fără păcat. Păcatele lor, deși mai puțin senzaționale, le țineau captive la fel de mult cum păcatele vameșilor îi țineau captivi pe aceștia. A fost chiar mai bine pentru văduve că Hristos nu a inaugurat imediat ziua judecății.

Însă, această întârziere a venirii zilei judecății trebuie să pună la grea încercare credința celor care sunt efectiv forțați să îndure atrocități și nedreptăți ca urmare a acestui fapt. Într-adevăr, cel mai amar element al suferinței lor ar putea fi îndoiala care ar putea apărea cu privire la faptul că, în cele din urmă, există un Dumnezeu căruia Îi pasă de dreptate sau dacă suferința lor este pur și simplu produsul lipsit de sens al unui univers materialist și fundamental amoral. Hristos a făcut aluzie la ceva de acest gen în parabola Sa despre văduva care cere cu insistență și judecătorul nedrept. Dar atunci când credința este testată în acest fel, nu este o catastrofă. Nu este nici măcar o consecință nefavorabilă, ci una inevitabilă a hotărârii lui Dumnezeu de a salva cât mai mulți păcătoși posibil. Dacă îl credem pe Petru (1 Petru 1.6-9), este un proces necesar pentru întărirea credinței până la punctul în care îi permite credinciosului să se bucure cât mai bine de moștenirea care îl așteaptă în veacul viitor.

Credința este necesară

Rămâne, însă, cea mai mare întrebare dintre toate. Motivele pe care le-am prezentat pentru a explica de ce Dumnezeu nu intervine imediat pentru a face dreptate văduvei și a pune capăt asupririi pot fi valabile în sine. Dar cum putem fi siguri că ele sunt adevărate și nu doar încercările noastre de a explica rațional dorințele noastre? Luca ne spune că această întrebare era în centrul atenției oamenilor din Nazaret în timp ce Îl ascultau pe Hristos în sinagogă. Auziseră de minunile palpabile, pe care El le făcuse în Capernaum, dar simțeau că au nevoie de mai multe dovezi înainte de a se aștepta de la ei să-L creadă. Cu toate acestea, El a refuzat să facă minuni în prezența lor. În schimb, El a citat un eveniment din Vechiul Testament:

Luca 4.25,26: Dar adevărat vă spun: multe văduve erau în Israel, în zilele lui Ilie, când a fost închis cerul pentru trei ani și șase luni, astfel încât a fost foamete mare peste toată țara; și la nici una din ele n-a fost trimis Ilie, decât la o femeie văduvă din Sarepta Sidonului.

Aceasta i-a umplut de mânie: în primul rând, pentru că le-a atins mândria, amintindu-le că, deși erau din poporul urmașilor lui Avraam credinciosul, totuși erau mai puțin dispuși să creadă pe profeții lor decât neamurile; în al doilea rând, pentru că au simțit că cererea lor de a primi dovezi suplimentare sub forma unor minuni pipăibile înainte de a crede era destul de rezonabilă și că Hristos a refuzat să le dea.

Dar, bineînțeles, Hristos nu i-a ocolit. Minunile pipăibile au oferit desigur dovezi credibile că El era cineva deosebit. Dar vine un moment în care simpla repetare a acestui fel de dovezi nu adaugă nimic la dovada finală. Ceea ce este atunci necesar este un alt fel de dovadă. În calitate de Mesia, El pretindea că poate să-i elibereze pe oameni din robia lor sub obiceiurile rele, complexe și păcat. Minunile Sale pipăibile au dat mărturie despre faptul că afirmațiile Sale trebuiau luate în serios. Dar dovada finală pentru un individ, că Hristos putea aduce o astfel de eliberare, putea veni doar atunci când individul se baza personal pe Hristos și Îi permitea lui Hristos să-și împlinească lucrarea de eliberare în el. Și aici, natura lucrurilor a dictat ca actul de credință și dăruire față de Hristos trebuia să vină înainte ca individul să poată avea dovada finală că afirmația lui Hristos era adevărată. Dar oamenii din Nazaret nu au fost dispuși să facă acest pas al credinței. De ce nu?

Istoria văduvei din ținutul Sidonului poate face lumină asupra problemei. Când ea l-a întâlnit pe Ilie, nu-i mai rămăsese mâncare decât pentru o singură masă și, după ce a mâncat-o, a vrut să se întindă și să moară. Ilie i-a spus că, dacă îi va pregăti mai întâi o masă din acea mâncare, atunci Dumnezeu îi va păstra în mod miraculos rezervele de hrană până la sfârșitul foametei. A fost un test extraordinar. Dacă îl credea pe Ilie pe cuvânt și acesta se dovedea a fi un înșelător, ea ar fi pierdut ultima bucată și s-ar fi confruntat cu o moarte iminentă. Ce a determinat-o să dea tot ce avea încrezându-se în cuvântul lui Ilie?

De fapt, pentru ea a fost mai ușor decât părea la prima vedere. Ea era văduvă și complet lipsită de bani. Chiar dacă ar fi refuzat să aibă încredere în Ilie și și-ar fi păstrat mâncarea pentru ea, era o cantitate atât de mică încât moartea ei era oricum iminentă. Pe de altă parte, dacă îi dădea mâncarea lui Ilie și acesta se dovedea a fi un trișor, pierdea foarte puțin: moartea ar fi venit cu câteva ore mai devreme, atâta tot. Dar dacă îndrăznește să se bazeze pe Ilie și acesta se dovedea a fi sincer, atunci era salvată. Practic, nu avea nimic de pierdut, dar avea totul de câștigat. Dar dacă nu ar fi fost văduvă; dacă ar fi avut ceva mai multă hrană, să zicem un coș plin în loc de un pumn, ar fi putut fi ușor tentată să se încreadă în propriile resurse și oportunități, sperând că

va putea trece cu ele peste foamete. Și apoi, pentru că s-ar fi încrezut în propriile resurse slabe, ar fi putut foarte bine să se teamă să facă pasul credinței și să-i dea ceva lui Ilie.

Problema „sinelui”

La fel s-a întâmplat și cu oamenii din Nazaret. Miracolele pipăibile ale lui Hristos furnizaseră dovada că El era cel puțin un profet: ei știau aceasta și nu au negat. Dar când a afirmat că venise ca Mesia pentru a-i răscumpăra pe oameni din atitudinile și obiceiurile lor păcătoase, desigur că nu puteau avea nicio dovadă personală în viața lor că El putea face cu adevărat aceasta, decât dacă erau dispuși să se încredințeze Lui și să Îi permită să facă lucrarea Sa în ei.

Ei nu erau dispuși să facă acest pas de credință. Nu vedeau nicio nevoie imediată și imperioasă pentru aceasta. Erau morali, neprihăniți și bogați din punct de vedere spiritual. Ceea ce era în neregulă cu lumea se datora altor oameni. Dacă Hristos ar fi putut să dezlănțuie în mod miraculos câteva fulgere și să-i măture pe toți vameșii răi și nedrepti; dacă ar fi putut să-i alunge pe romani nesuferiți din țară cu o putere miraculoasă și să le redea chiar și libertatea lor politică; dacă ar fi continuat să repete minunile Sale de înmulțire a pâinilor și a peștilor - atunci, desigur, I s-ar fi închinat ca Mesia lor politic.

Dar a insista asupra faptului că atitudinile și acțiunile lor păcătoase contribuiau la suferința lumii era prea mult. La urma urmei, ei nu erau atât de răi. Ei nu erau văduve spirituale lipsite de mijloace. Își puteau gestiona propriile vieți. Poate că era adevărat că nu prea reușiseră să facă asta până acum. Dar, la urma urmei, nu poți să-ți bați mereu capul, dacă atitudinea pe care o adopți și lucrurile pe care le faci altor oameni sunt egoiste și păcătoase. Este o lume dură și trebuie să te ocupi mai întâi de prima persoană. Și, oricum, cine era El să insinueze că aveau nevoie de salvare?

Au ajuns să se înfurie, s-au ridicat în picioare, L-au împins afară din sinagoga lor și au încercat să-L arunce în jos de pe un munte din apropiere. Violența explozivă a reacției lor sugerează că Hristos a pus degetul pe un complex de vinovăție ascuns. Poate că furia, cu care obișnuiau să-i pună pe romani la stâlpul infamiei, pe colectorii de taxe, pe înșelători și pe asupritori fusese alimentată în parte de focul mocnit al unei conștiințe apăsătoare, care mărturisea că ei înșiși nu erau lipsiți de vinovăție. Rușinea și frica făcuseră tot ce puteau pentru a suprima această conștiință vinovată, iar oamenii încercaseră să compenseze disconfortul lor prin respectarea excesivă a ritualurilor religioase, cum ar fi ceremonialul spălării mâinilor și respectarea zilelor sfinte. Dar acum insinuarea lui Hristos că ei - oricât de drept credincioși ar fi fost - aveau nevoie de salvare, le pătrunsesse în conștiință și o făcuse să erupă. Sigur, este uimitor cât de agresiv reacționează unii oameni la afirmația că au nevoie de mântuire. Dar putem fi siguri că, atunci când Luca relatează această întâmplare, el nu are un ochi îndreptat și spre noi?

Întrebări pentru studiu și discuții

1. De ce pare Dumnezeu să dea frâu liber răului?
2. Ce vrem să spunem atunci când afirmăm că Hristos a venit să elibereze nu numai pe cei oprimați, ci și pe asupritori?
3. Suntem noi, probabil, într-un anumit sens cu toții asupritori?
4. Care este lecția principală a relatării despre văduva din Sidon?
5. De ce L-au alungat ascultătorii pe Hristos din sinagogă?
6. Ce aspecte ale acestei istorisiri se aplică vieții noastre moderne?

Titlul original: „Avenging the Widow”
în *Windows on Paradise. 14 Studies in the Gospel of Luke*